

ספר קצור שו"ע סימן קכט - הלכות ראש השנה

הותאם לנערים צעירים

כניעה

(סעיף ב') יש נוהגין להתפלל בראש השנה וביוהכ"פ כל תפלות שמונה עשרה בכריעה ובכפיפת הראש. ואמנם כיון שצריכין לכרוע בברכת מגן אברהם ובמודים בתחלה ובסוף, על כן קודם שמגיע למקומות אלו צריך לזקוף את עצמו כדי שיכרע כמצות חז"ל. גם אסור לכרוע בתחלת ברכה ובסוף ברכה במקום שלא תקנו חז"ל. וטוב יותר להתפלל באיברים זקופים ובלב כפוף ובדמעות. ומה שנוהגין להתפלל בקול רם יש לבטל, כי יש להתפלל בלחש כמו בכל השנה. ויש מתירין להגביה קולו מעט אבל לא הרבה. [בקול שאינו נשמע לבני אדם מ"ב תרו"י ס"ק ח'] יזהר לדקרק בתפלתו היטב שלא ישנה שום נקודה. ויהדר אחר סידור או מחזור שהוא מדויק היטב להתפלל מתוכו:

הוספות בתפילה

(ג) מראש השנה עד יום הכיפורים אומרים במקום האל הקדוש, מלך אוהב צדקה ומשפט, המלך הקדוש, המלך המשפט, לפי שבימים אלו הקדוש ברוך הוא מראה מלכותו לשפוט את העולם. אם טעה ואמר האל הקדוש צריך לחזור מתחילת התפילה. [ואם טעה בהמלך המשפט אינו חוזר] (ה) אם שכח זכרנו, או מי כמוך, וכתוב, בספר חיים, אינו חוזר.

איחולים

(ח) לאחר גמר תפלת מעריב בליל ראשון, נוהגין לומר כל אחד לחברו לשנה טובה תכתב ותחתם לאלתר [פירוש מיד] לחיים טובים ולשלום. ולנשים אומרים תכתבי ותחתמי.

סימנים טובים

(ט) בסעודת הלילה נוהגין לעשות סימנים לשנה טובה. טובלין פרוסת המוציא בדבש, ואחר שאכל כזית, אומר יהי רצון שתחדש עלינו שנה טובה ומתוקה. ואח"כ טובל קצת תפוח מתוק בדבש ומברך עליו בורא פרי העץ ואוכלו, ואח"כ אומר ג"כ יהי רצון שתחדש עלינו שנה טובה ומתוקה. ונוהגין לאכול ראש של בעל חי ואומרים יה"ר שנהיה לראש ולא לזנב,

ויש להדר אחר ראש כבש שיהיה ג"כ זכר לאילו של יצחק. גם אוכלים אותן הירקות שיש להם במדינה ההיא שם המורה לטובה, כמו במדינתנו מעהרען [גזר] ואומרים יהי רצון וכו' שירבו זכיותנו. [כי מעהר זה הרבה]

ויש נוהגין ג"כ להדר לאכול דגים שיש רמז לפרות ולרבות כמו הדגים, ואוכלים בשר שמן וכל מיני מתיקה.

גם נוהגין שלא לאכול אגוזים ולוזים כי אגוז בגימטריא חט, וגם מרבים כיחה וניעה המבטלים את התפלה. ויש ללמוד על השלחן תורה, ונוהגין ללמוד משניות מסכת ראש השנה:

תקיעת שופר

(יד) כשהתוקע אומר את הברכות, אחר כל ברכה יאמרו בכוונה אמן. ואסור להפסיק מכאן עד לאחר כל התקיעות שבחזרת התפלה.

(טו) בזמן התקיעות צריך להתעורר בתשובה בלב שלם, וכמו שכתב הרמב"ם ז"ל (בהל' תשובה פ"ג ה"ד) וז"ל, אע"פ שתקיעת שופר בראש השנה גזירת הכתוב, רמז יש בו, כלומר, עורו ישנים משנתכם ונרדמים הקיצו מתרדמתכם וחפשו במעשיכם וחזרו בתשובה וזכרו בוראכם, אלו השוכחים את האמת בהבלי הזמן ושוגים כל שנתם בהבל וריק אשר לא יועיל ולא יציל, הביטו לנפשותיכם והטיבו דרכיכם ומעלליכם יעזוב כל אחד מכם דרכו הרעה ומחשבתו אשר לא טובה וכו'.

(יז) בתקיעות שבתוך החזרת התפלה מנהגנו לתקוע 100 קולות. [פירוט ראה בסוף]

כורעים ומשתחויים

(טז) בחזרת התפלה כשאומר הש"ץ ואנחנו כורעים, נוהגין שגם הצבור אומרים עמו, וגם כורעים ומשתחויים.

סדר יום ראש השנה

(כ) כשיוצאין מבהכ"נ יש ללכת בשובה ונחת שמח וטוב לב, בבטחון כי שמע ה' בקול תפלתנו ותקיעותינו ברחמים. ואוכלין ושותין כיד ה' הטובה, ונוהרים לא לאכול מדי הרבה, } לילדים חשוב מאוד כל השנה לכבד את ההורים ולאכול יפה מה שנותנים ובפרט בראש השנה. { ותהא יראת ה' על פניו. ויש ללמוד תורה על השלחן. לאחר ברכת המזון אין לישן אלא הולכין לבהכ"נ ואומרים תהלים בצבור עד תפלת מנחה. ואך מי שראשו כבד עליו יכול לישן מעט קודם שילך לבהכ"נ: ומי שעייף או שלא יהיה לו כח להמשיך להתפלל עדיף שילך לנח.

תשליך

(כא) לאחר תפלת מנחה, הולכין אל הנהר (לזכור זכות העקדה. דאיתא במדרש כשהלך אברהם אבינו עם יצחק בנו לעקדה עשה השטן את עצמו כמו נהר לעכבו ועבר אברהם אבינו בנהר עד צוארו ואמר הושיעני אלהים כי באו מים עד נפש.

ועוד יש טעם, מפני שאנו ממליכין היום את הקב"ה עלינו, והדרך הוא למשוח את המלכים אצל הנהר לרמז שתמשך מלכותו).

בגד חדש. ואם אין לו אינו מעכב. וכן האשה בהדלקת הנרות לליל ב' וכן התוקע ביום השני אם אפשר תלבש בגד חדש או תניח פרי חדש שתהא ברכת שהחיינו גם על זה. ואם אין לה אינו מעכב. אם אפשר יש לו ללבוש בגד חדש.

ביום השני מקצרים מעט בתפילה בכדי שיספיקו להתכונן לשבת. מסדרים את הבית לכבוד שבת קודש ללא מלאכות.

מדליקים נרות שבת מבעוד יום ובודקים היטב שלא ישארו גפרורים ומיני בעירה לשבת, בבית או בכיס.

שבת נקראת שבת שובה על שם ההפטרה "שובה ישראל עד ה' אלוקיך" והולכים לשמוע דברי הלכה והתעוררות.

סדר התקיעות

מיושב 30 קולות

תקיעה שברים – תרועה תקיעה
תקיעה שברים – תרועה תקיעה
תקיעה שברים – תרועה תקיעה

תקיעה שברים תקיעה
תקיעה שברים תקיעה
תקיעה שברים תקיעה

תקיעה תרועה תקיעה
תקיעה תרועה תקיעה
תקיעה תרועה תקיעה

מלכויות 10

תקיעה שברים – תרועה תקיעה - 4
תקיעה שברים תקיעה - 3
תקיעה תרועה תקיעה - 3

יחד 10 תקיעות

זכרונות 10

תקיעה שברים – תרועה תקיעה
תקיעה שברים תקיעה

וטוב שיהיה מחוץ לעיר, ויש בו דגים (לזכר שאנו משולים כדגים חיים הללו שנאחזים במצודה, כך אנו נאחזים במצודת המות והדין, ומתוך כך נהרהר יותר בתשובה. עוד טעם, לסימן שלא ישלוט בנו עין הרע כמו בדגים ונפרה ונרבה כדגים.

וי"א הטעם כי לדגים אין גבינים ועיניהם פקוחות תמיד כדי לעורר עינא פקיא (דלעילא). ואם אין שם נהר שיש בו דגים, הולכין לנהר אחר או לבאר, ואומרים הפסוקים מי אל כמוך וכו' ככתוב בסדורים סדר תשליך, ומנערים שולי הבגדים, והוא לרמז בעלמא ליתן לב להשליך את החטאים ולחפש ולחקור דרכיו מהיום והלאה שיהיו בגדיו לבנים ונקיים מכל חטא.

(כב) לאחר שחוזרין לביהכ"נ ועדיין לא הגיע זמן ערבית, יזהר מחברת מרעים שלא יבא ח"ו לדברים בטלים, אך יעסוק בתורה או בתהלים או בספרי מוסר, כי קדוש היום לאדוננו:

בגד או פרי חדש

(כג) נחלקו הפוסקים אם מברך בליל שני בקידוש ובהדלקת הנרות שהחיינו [וכן בתקיעות של יום שני] כי יש אומרים שהיות וכבר בירך שהחיינו ביום ראשון, אין צריך לברך עוד בשני. ולכן נוהגים שבקידוש ליל ב' מניחין על השלחן פרי חדש, שתהא ברכת שהחיינו שבקידוש גם על הפרי, או שלובש

תקיעה תרועה תקיעה

שופרות 10

תקיעה שברים – תרועה תקיעה

תקיעה שברים תקיעה

תקיעה תרועה תקיעה

~~~~~

אחר חזרת הש"ץ 30

תקיעה שברים – תרועה תקיעה

תקיעה שברים – תרועה תקיעה

תקיעה שברים – תרועה תקיעה

תקיעה שברים תקיעה

תקיעה שברים תקיעה

תקיעה שברים תקיעה

תקיעה תרועה תקיעה

תקיעה תרועה תקיעה

תקיעה תרועה תקיעה

~~~~~

אחרי עלינו 10

תקיעה שברים – תרועה תקיעה

תקיעה שברים תקיעה

תקיעה תרועה תקיעה

~~~~~